

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації Галстяна Владислава Сергійовича «Візуальна риторика: соціально-філософський аспект», яка подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 033 Філософія

1. Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи. У процесі роботи над дисертаційним дослідженням аспірант Галстян В. С. дотримувався індивідуального плану наукової роботи та успішно виконав індивідуальний навчальний план у повному обсязі та в установлені терміни. Під час навчання в аспірантурі здобувач зарекомендував себе як відповідальний, організований і методологічно підготовлений дослідник, здатний до самостійної науково-дослідної роботи та системного аналізу складних соціально-філософських проблем.

У процесі підготовки дисертації Галстян В. С. продемонстрував здатність до самостійного наукового мислення, глибокого аналізу сучасних соціокультурних процесів, а також уміння працювати з міждисциплінарними теоретичними підходами. Здобувач оволодів компетентностями, необхідними для здійснення філософських досліджень у сфері візуальної культури, зокрема навичками аналізу образу як соціального, риторичного та афективного феномена, підготовки наукових публікацій та публічної апробації результатів дослідження.

2. Обґрунтування вибору теми дослідження. Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена посиленням ролі візуальних образів у структурі сучасної культури, комунікації та соціального впливу. В умовах так званого візуального повороту зображення постає не як допоміжний елемент дискурсу, а як автономний агент соціального процесу, що формує уявлення, емоції, ідентичності та моделі поведінки. У цьому контексті візуальна риторика набуває статусу ключового механізму соціального впливу та конструювання смислів.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є соціально-філософський аналіз візуальної риторики як системи впливу на формування світоглядних орієнтацій, чуттєвого досвіду та соціальних оцінок у сучасній культурі.

Для досягнення мети у дисертаційній роботі було встановлено такі завдання:

- концептуалізувати поняття «візуальна риторика» та систематизація наукових підходів;
- провести аналіз афективних і риторичних механізмів впливу візуальних повідомлень;
- надати методологічне обґрунтування аналізу образу як тексту в сучасній візуальній культурі;

- провести дослідження зв'язку між постмодерною та метамодерною парадигмами у візуальній риторичі;
- дослідити епістемологічний зсув у сучасному пізнанні, зумовлений переходом від текстоцентричної до візуально-центричної моделі, і виявити роль зображення як агента соціального знання;
- проаналізувати семіотичні й риторичні теорії (У. Еко, Р. Барт, Groupe μ, Кресс-ван Левен, Дж. Елкінс) як підґрунтя для сучасного трактування образу як дискурсивної та соціальної структури;
- виявити риторичні, ідеологічні та афективні механізми дії візуального образу в публічному й цифровому середовищах;
- окреслити вплив культури метамодерну на структуру візуальної риторичи, зокрема на її чуттєвість, подвійність, іронічну щирість і емоційно-етичну напругу;
- розкрити трансформацію поняття тексту у візуальній риторичі метамодерну і показати, як постструктуралістські ідеї та концепція відкритого твору змінили розуміння візуального об'єкту – від фіксованого референта до процесуального, інтерпретативного поля;
- визначити особливості візуальної риторичи метамодерну як соціокультурного феномена;
- інтерпретувати явище симуляції та маніпуляції у візуальній культурі через естетику ностальгії (на прикладі стімпанку);
- показати роль візуальної риторичи в архітектурі як інструменті афективного програмування.

Об'єктом дослідження є феномен візуальної риторичи в умовах візуального повороту культури та логіки метамодерну.

Предметом дослідження є механізми візуальної риторичи, що забезпечують формування, циркуляцію та інтерпретацію візуальних образів у сучасному суспільстві. Методологічна стратегія дослідження має міждисциплінарний характер та ґрунтується на поєднанні соціально-філософського аналізу, семіотики, риторичних студій, постструктуралістських підходів і культурологічної інтерпретації. Такий підхід дозволив комплексно осмислити феномен візуальної риторичи в контексті сучасних соціокультурних трансформацій, враховуючи як символічні, так і афективні виміри візуальної комунікації. Застосування зазначених методів забезпечило можливість розгляду візуальної риторичи не лише як сукупності візуальних прийомів, а як соціально значущого механізму афективного, ідеологічного та епістемологічного впливу, що бере участь у формуванні уявлень, оцінок і соціальних орієнтацій у сучасному суспільстві.

3. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових результатів та їх новизна. Дисертаційне дослідження виконано здобувачем самостійно. Усі положення та висновки, що виносяться на захист, є результатом особистої наукової роботи Галстяна В. С. При використанні ідей та результатів інших дослідників здійснено коректні посилання на відповідні джерела.

Наукова новизна одержаних результатів розкривається у таких положеннях:

- **вперше:**
- здійснено системну соціально-філософську концептуалізацію візуальної риторики як міждисциплінарного феномена сучасної культури;
- обґрунтовано розуміння візуального образу як активного агента соціального знання та впливу;
- виявлено роль афективних і риторичних механізмів у функціонуванні візуальної комунікації;
- проаналізовано трансформацію візуальної риторики в контексті культури метамодерну.

набули подальшого розвитку:

- філософські підходи до аналізу образу як тексту та соціального дійства;
- інтерпретації візуальної культури як простору маніпуляції, ідентичності та влади.

поглиблено:

- розуміння взаємозв'язку між постмодерною та метамодерною логіками візуальної риторики;
- аналіз архітектури та міського простору як інструментів афективного програмування та соціальної навігації.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень дисертації забезпечена використанням широкого кола філософських, семіотичних і культурологічних джерел, системним характером аналізу та застосуванням адекватних методів наукового пізнання. Усі висновки логічно випливають із проведеного дослідження та підтверджуються аналізом теоретичного матеріалу.

5. Наукове, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Теоретичне значення дисертації полягає у розвитку соціально-філософського аналізу візуальної культури та візуальної риторики як механізму соціального конструювання. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання в освітньому процесі, зокрема у викладанні курсів із соціальної філософії, філософії культури, медіастудій та критики візуальної комунікації.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих роботах, опублікованих автором.

Основні положення дисертації відображені у 5 наукових публікаціях здобувача у фахових виданнях України та матеріалах наукових конференцій, що підтверджує належний рівень апробації результатів дослідження.

7. Дотримання академічної доброчесності.

На підставі вивчення тексту дисертаційної роботи здобувача, його наукових публікацій та результатів перевірки на наявність текстових запозичень встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, не містить плагіату та відповідає вимогам академічної доброчесності.

8. Апробація матеріалів дисертації.

Основні результати дисертаційного дослідження були представлені та обговорені на наукових конференціях і фахових наукових заходах, а також на наукових семінарах, що засвідчує їх наукову релевантність, апробованість та відкритість до фахової дискусії.

9. Оцінка структури, мови та стилю дисертації.

Дисертація написана чіткою науковою мовою, характеризується логічною структурованістю та внутрішньою узгодженістю викладу матеріалу, а її структура відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження та поставленим меті й завданням. Матеріал дисертаційної роботи викладено у послідовній та логічно впорядкованій формі, що забезпечує доступність сприйняття основних теоретичних положень і висновків. Зміст і оформлення дисертації, а також кількість і характер публікацій здобувача відповідають вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН № 759 від 31.05.2019), а також вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту.

За своїм змістом, науковою новизною та практичним значенням дисертаційна робота Галстяна Владислава Сергійовича відповідає спеціальності 033 Філософія.

11. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація дисертації до захисту.

Основні результати дисертаційної роботи були представлені на засіданні кафедри теоретичної і практичної філософії імені професора Й.Б. Шада Навчально-наукового інституту філософії, культурології, політології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та обговорені в ході наукової дискусії. За підсумками обговорення дисертаційне дослідження було оцінено позитивно.

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну, теоретичну значущість і практичну цінність отриманих результатів, а також відповідність змісту дисертації спеціальності 033 «Філософія», дисертація Галстяна Владислава Сергійовича «Візуальна риторика: соціально-філософський аспект» рекомендується до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 Філософія з галузі знань 03 Гуманітарні науки.

Головуюча, кандидат філософських наук,
доцент, завідувач кафедри теоретичної і
практичної філософії імені
професора Й. Б. Шада
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

Тетяна ПОДОЛЬСЬКА